

DIRECTEUR GAST: WAAR IS HET MAKKELIJKER GELD VERDIENEN DAN IN EEN MONOPOLIE-POSITIE?

GWA is voorbereid op de toekomst

Gemeentewaterleidingen Amsterdam is het enige waterleidingbedrijf in Nederland dat nog een echte gemeentelijke dienst is. Daar leek verandering in te komen, nadat de gemeente Amsterdam aan adviesbureau Andersen Consulting vroeg te onderzoeken of de positie van het waterleidingbedrijf als gemeentelijk bedrijf veranderd zou moeten worden. Hoewel het rapport van Andersen in de richting van een multi-utility wees, besloot het college van Burgemeester en Wethouders om de gemeenteraad voor te stellen GWA als gemeentelijke dienst te behouden. Weliswaar met de mogelijkheid om (inniger) te gaan samenwerken op velerlei gebied, dus een gemeentelijke dienst plus. Een richting waarmee algemeen directeur Maarten Gast prima kan leven.

Eigenlijk is er niets nieuws onder de zon, volgens Maarten Gast. Dezelfde argumenten die ervoor zorgden dat GWA in 1995 een gemeentelijke dienst bleef, komen nu ook weer boven. De vorming van een NV met bijvoorbeeld PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland zou voor de gemeente alleen maar nadelen opleveren. "Dat zou betekenen dat de CAO voor de medewerkers zou veranderen. Zij vallen nu onder de CAO voor gemeenten, en zouden dan in de CAO voor waterleidingbedrijven vallen, een behoorlijke verhoging van de loonkosten. Ook de positie op de kapitaalmarkt zou dan behoorlijk veranderen. Nu lift GWA mee op de leningen van de gemeente Amsterdam, dat is voordelig, maar lenen voor een NV is ongunstiger. Een derde punt is dat de directe bestuurlijke betrokkenheid zou verdwijnen".

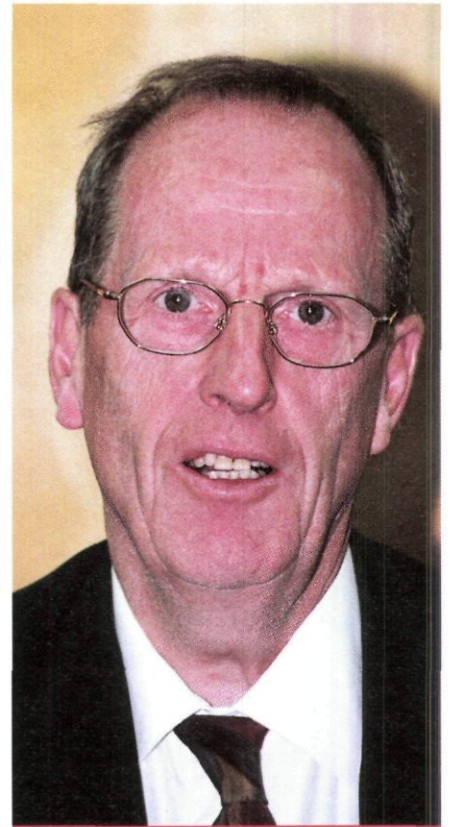
Vooraf dat laatste punt lijkt voor Gast belangrijk te zijn. "De taak van een waterleidingbedrijf is simpel. Je moet kwalitatief goed water leveren, de levering van water moet zeker zijn en je moet de kosten zo laag mogelijk houden". Hoe aantrekkelijk de grenzeloze mogelijkheden van een multi-utility ook zijn, Gast blijft vasthouden aan de basistaken van een waterleidingbedrijf. Hoewel, voor GWA ziet hij ook een taak weggelegd voor de integratie van minderheden. "Dat is ook uit eigenbelang. In Amsterdam is zo'n 40 procent van de bevolking van allochtone afkomst, in het personeelsbestand van GWA is dat maar zo'n tien procent. Dat moet hoger worden". Hij benadrukt dat het niet om idealisme gaat, maar dat GWA iedereen nodig heeft.

De houding van Maarten Gast ten opzichte van marktwerking binnen de drinkwaterwereld is duidelijk. "Ik ben voor marktwerking als er een markt is. Door de gebonden gebruikers, de gewone burgers, heeft een waterleidingbedrijf een monopolie, de burger kan nergens anders heen. Ik vind dat er dan géén markt is en dat een waterleidingbedrijf in die situatie gewoon een nutsbedrijf moet blijven. Waar is het makkelijker geld verdienen voor een bedrijf dan in een monopolie-situatie? Voor grootverbruikers kan de situatie anders liggen, maar die zijn er in Amsterdam eigenlijk niet. De grootste verbruiker die wij hebben is Akzo, en vergeleken met andere grootverbruikers in Nederland is dat maar een kleintje".

Wat niet betekent dat GWA niets doet om op andere terreinen actief te worden. Zo heeft GWA geprobeerd Artis te helpen met het opzetten van een zuiveringsinstallatie om grachtenwater te gebruiken in de dierentuin, maar een Schiedams bedrijf kreeg de opdracht (zie H₂O nummer 16). Nu is GWA samen met adviesbureau Boer en Croon aan het onderzoeken op welke gebieden een marktgerichte benadering, de gebonden gebruiker uitgezonderd, lonend is.

Besparen

Volgens het rapport van Andersen is een behoorlijke kostenbesparing mogelijk binnen GWA. Volgens dat rapport zou een kostenbesparing van 30 procent mogelijk zijn. Gast betwijfelt dat, maar geeft toe dat intern wel gekeken wordt naar besparingen. "Wij proberen ongeveer tien procent op de kosten te besparen. Maar ontslagen of iets

Maarten Gast.

dergelijks zullen niet vallen. In de periode van 1986 tot 1990 is het personeelsbestand al teruggebracht van 780 naar 620 formatieplaatsen, meer dan 20 procent dus. Op dit moment is het veel moeilijker om personeel te krijgen en vast te houden. Die tendens zie je overal op de arbeidsmarkt, maar is bij ons misschien iets sterker. Omdat wij een gemeentelijk bedrijf zijn, liggen de lonen lager dan bij andere waterleidingbedrijven. Bovendien merk je dat een heroverweging van de positie van GWA, ook al verandert er niets, toch voor onrust onder het personeel zorgt. Vooral jong, hoger opgeleid personeel is snel op zoek naar een andere baan".

De besparingen moeten eerder op ander gebied worden gezocht, zoals samenwerking met collega-waterleidingbedrijven (PWN), een waterketenbenadering (met DWR bijvoorbeeld) of samenwerking met het energiebedrijf (NUON). Door de toenemende individuele bemetering in Amsterdam bijvoorbeeld moeten veel meer nota's worden verstuurd. Gast ziet drie verschillende mogelijkheden om dat te doen. "We kunnen meeliften met de energienota, we kunnen ook een waterketenbenadering toepassen, waarbij één rekening ontstaat met daarop bijvoorbeeld ook riool- en waterzuiveringskosten. Tenslotte kun je denken aan één provinciale waternota met PWN". De mogelijkheden daartoe worden nu onder de loep genomen.

Momenteel werkt GWA op verschillende manieren al samen met anderen in het kader van het DGPW-verband: Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (DZH), PWN en Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK). Op dit moment is deze samenwerking nog vrijwillig en niet geformaliseerd, hoewel sommige punten wel op schrift staan. "Op dit moment kijken we naar het oprichten van één laboratorium, als dat er daadwerkelijk komt zullen we wel duidelijke afspraken moeten maken."

Coöperatie

Een gedachte waar Gast wel van gecharmeerd is de coöperatie, zoals die in Hydron (Waterleidingbedrijf Midden-Nederland, Flevolandse Drinkwater Maatschappij en Waterleidingmaatschappij Zuid-Holland Oost) gestalte heeft gekregen.

"Dat is een duidelijke samenwerking waarbij de partners toch hun eigen identiteit bewaren". Voor GWA zou een coöperatie met de huidige DGPW-bedrijven dan het meest voor de hand liggen, als de andere

partners willen natuurlijk. Die zou dan weer samen kunnen gaan met Hydron. "Groter kan het dan eigenlijk al niet meer, want dan bestrijkt je ongeveer één derde van alle aansluitingen in Nederland. Van de Nederlandse Mededingings Autoriteit mag een marktaandeel niet groter worden dan 40 procent, dus de grens is dan bereikt".

Hoewel Gast de noodzaak voor schaalvergroting in de toekomst niet uit de weg gaat hoopt en verwacht hij dat de gemeenteraad in oktober zal instemmen met het advies van B & W om Gemeentewaterleidingen Amsterdam te laten voortbestaan als gemeentelijke dienst. Hij verwacht dat ook een gemeentelijke dienst de toekomstige ontwikkelingen aan zal kunnen.

"Wat privatisering in het buitenland betreft: dat is maar een klein gedeelte van alle bedrijven. Het grootste gedeelte van alle waterleidingbedrijven is gewoon publiek bezit, maar daar hoor je nooit iets over. Ik verwacht dat in Nederland de situatie blijft zoals zij is".

Opvolging

Eventuele structurele veranderingen zal Maarten Gast niet meer meemaken als algemeen directeur van GWA. Hij heeft vorig jaar al aangegeven dat hij zijn huidige functie wil afbouwen. Binnen de gemeente wordt nu gezocht naar een vervanger.

Gast blijft president-directeur van de WRK en zal voor zijn opvolger voorlopig beschikbaar blijven in een adviserende rol. Het vinden van een opvolger is overigens minder eenvoudig dan het lijkt. De gemeente heeft een beleid ontwikkeld waarbij een directeur van een gemeentelijke dienst niet langer dan zeven jaar op zijn plek blijft zitten. Daarna zullen de directeurs doorschuiven naar een andere dienst, maar in de praktijk bleek dat de functie van algemeen directeur van GWA op deze wijze niet bezet zou worden. Enkele externe kandidaten zijn door de gemeente afgewezen. Gast maakt zich niet ongerust. "Ik heb voor mezelf geen datum geprikt. Als er een geschikte opvolger is ga ik weg, tot die tijd blijf ik met veel plezier hier mijn werk doen".

advertentie

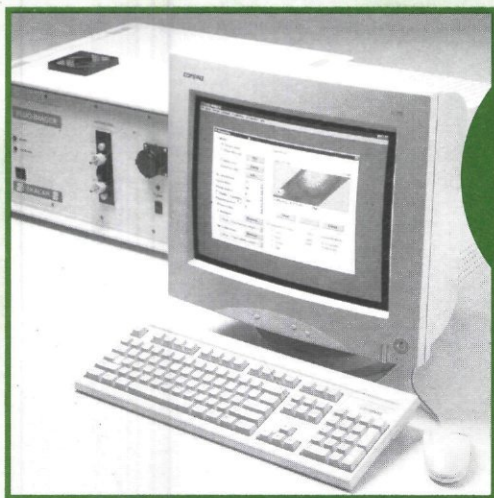

SKALAR voor chemische automatisering

SPECTRAL FLUORESCENCE ANALYZERS

Fluo Imager, directe on-line meting van
Chlorofyl in water
Olie in water
PAK'S

CZV
Fenolen
en meer

Geen gebruik van chemicaliën
Geen monstervoorbereiding nodig
Laboratorium en On-line uitvoering

ON-LINE PROCESS ANALYZERS

Het antwoord voor Totaal parameters
Totaal Stikstof
Totaal Cyanide
Totaal Fosfaat

TOC
Fenolen
en meer

Ook voor zeer nauwkeurige
On-line analyse van

Nitraat/Nitriet
Ammonium

Fosfaat
en meer

Bezoek ons op
Aquatech
Stand: 0449
Het Instrument
Stand: 9A2

Skalar
Postbus 3237
4800 DE Breda
Nederland

Tel. +31 (0)76 5486 486
Fax. +31 (0)76 5486 400
Email: info@skalar.com
Internet: <http://www.skalar.com>